

IV-ТА НАЦИОНАЛНА РАБОТНА СРЕЩА ПО ТДИ НА ТЕМА:

**„НАЦИОНАЛНАТА МОНИТОРИНГОВА ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА ЗА
ТЪРСЕНЕ НА ЛЕЧЕНИЕ ВЪВ ВРЪЗКА С УПОТРЕБА НА НАРКОТИЦИ –
АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ, ПРОБЛЕМИ И БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ”**

Място: Зала 2, НЦН

Време: 15 декември 2011 г.

Организатор: Национален
фокусен център за наркотици и
наркомании

НАЦИОНАЛЕН ФОКУСЕН ЦЕНТЪР ЗА НАРКОТИЦИ И НАРКОМАНИИ
NATIONAL FOCAL POINT ON DRUGS AND DRUG ADDICTIONS

Актуално състояние и развитие на TbI в Република България

Александър Панайотов, експерт НФЦ

Центрове за лечение

- Болнични
- Извънболнични
- Нископрагови услуги
- Лични лекари
- Лечебни програми в местата за лишаване от свобода

Болнично лечение

- 12 ДПБ (5)
- 12 Центрове за психично здраве (6)
- 5 психиатрични клиники към УМБАЛ (1)
- 14 психиатрични отделения към МБАЛ (1)

Източник: Национален център по здрава информация

Обособени психиатрични отделения за лечение на пациенти с наркопроблем

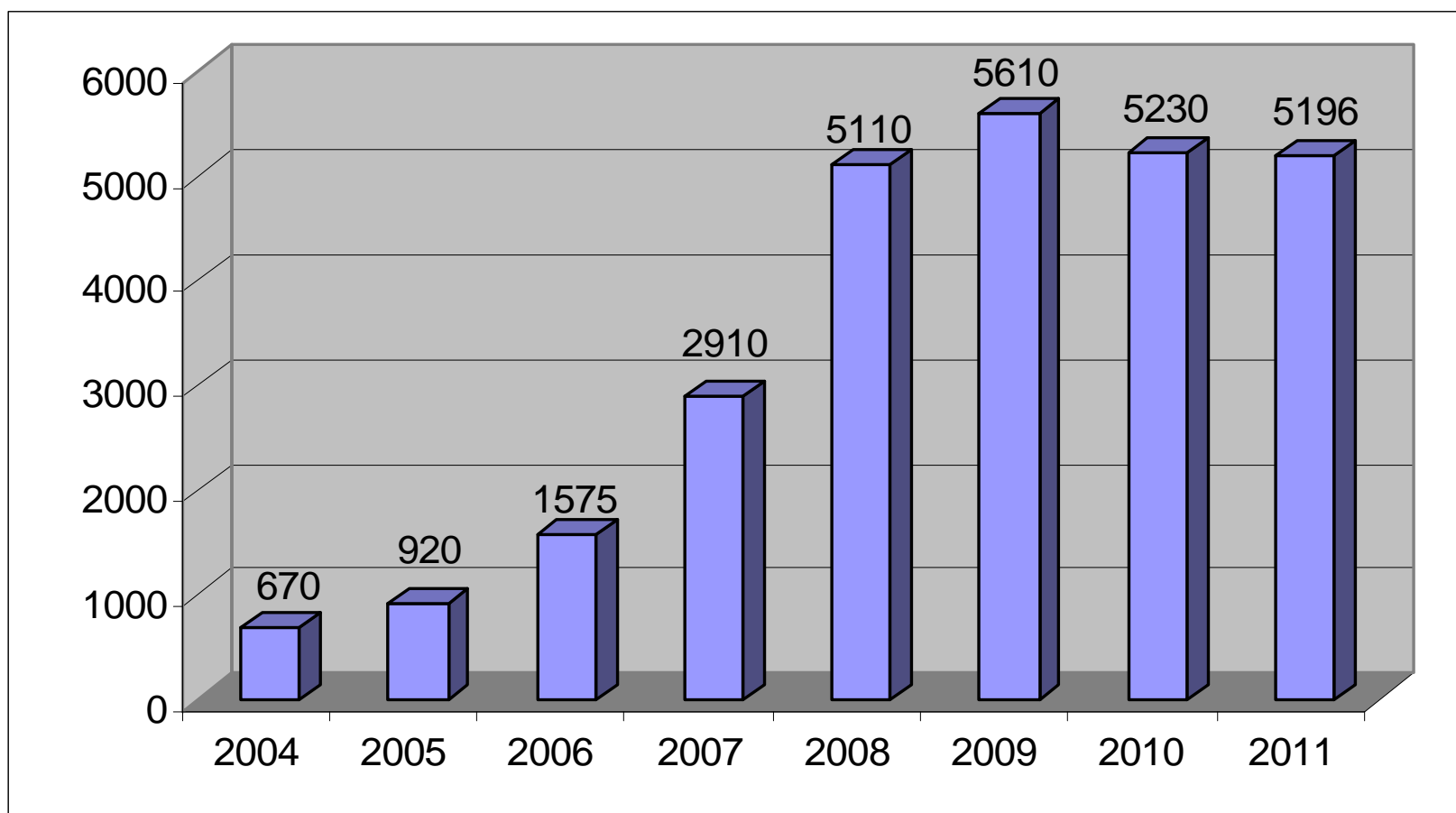
- ДПБЛНА Суходол
- ДПБ – гр. Бяла
- ДПБ – с. Карвуна
- ДПБ – гр. Ловеч
- ДПБ – гр. Раднево
- ДПБ – гр. Пазарджик
- ДПБ – гр. Царев брод
- ЦПЗ – гр. Бургас
- ЦПЗ – гр. Велико Търново
- ЦПЗ – гр. Пловдив
- ЦПЗ – гр. Русе
- МБАЛ „Света Марина“ – гр. Варна
- УМБАЛ – гр. Плевен – Клиника за лечение на зависимости и коморбидни психиатрични разстройства

Обособени сектори и отделни части от легловата база за лечение на пациенти с наркопроблем

- ДПБ – гр. Церова кория
- ДПБ – гр. Севлиево
- ДПБ – гр. Кърджали
- МБАЛ – гр. Видин
- МБАЛ – гр. Перник
- МБАЛ – гр. Търговище
- УМБАЛ „Свети Георги“ – гр. Пловдив

Брой места в субституиращите поддържащи програми (2004-2011 г.)

Обхват на субституиращите поддържащи програми (декември 2011 г.)

- 32 лечебни центъра (5 196 места) (21)
- 13 града в България (Благоевград, Бургас, Варна, В. Търново, Враца, Габрово, Добрич, Ловеч, Плевен, Пловдив, Русе, Стара Загора, София) (7)
- 32 програми с Метадон (4 736 места)
- 18 програми със Субститол (460 места)
- 3 012 заети места (~58 % от капацитета)

Лечение без лекарства (drug free)

Общо 13 програми за рехабилитация и ресоциализация с 250 места – в София-град, София-област, Бургас, Варна, Враца, Добрич, Раднево, Русе и Пловдив

- 6 програми тип “Център за психосоциална рехабилитация и интеграция”
- 4 дневни програми към ЦПЗ
- 3 дългосрочни програми тип “Терапевтична общност” (Къща “Феникс”, защитен дом “Ново начало” – Буново и „Октава“) – общо 60 места

Потенциален обхват на местата за лишаване от свобода (МЛС)

Медицински служби към МЛС в

- 12 затвора
- 1 поправителен дом за непълнолетни –
Бойчиновци
- 27 областни звена “Следствен арест”

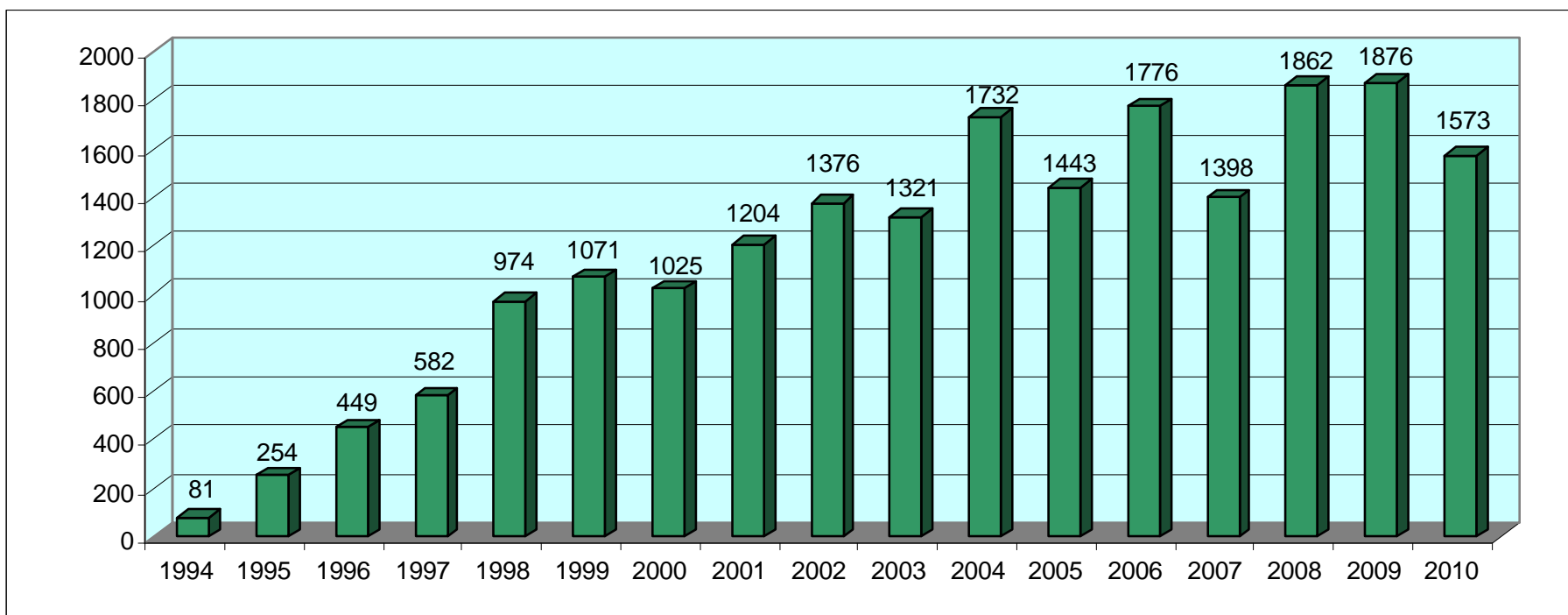

Националната мониторингова
информационна система за търсене
на лечение във връзка с употреба на
наркотици в България (МИС)

Обхват на системата

- Броят на обхванатите случаи (лица) на потърсили лечение нарасна от 81 през 1994 г. до 1400-1900 през последните четири години.

Националната мониторингова информационна система за търсене на лечение във връзка с употребата на наркотици в България (МИС)

Участници (януари 2011 г.)

- София – Извънболнична база на ДПБЛНА (Амбулатория)
- София – Метадонова програма на ДПБЛНА
- София – ДПБЛНА – Суходол
- София – ЕТ “АИПСМП – д-р Ал. Канчелов”
- София – “МЦ “Хоризонт – АИСП” ООД
- София – “Доверие за здраве – АГПСМП” ООД
- София – ПИЦ по ПН
- София – “ГПИСМП Надежда”
- София – ЦПЗ – София област
- София – “ИПСМП д-р Боряна Екова”
- Враца – ЦПЗ
- Враца – МЦ “Здраве”
- Пловдив – ЦПЗ
- Добрич – ЦПЗ
- Кърджали – ДПБ
- Ловеч – ЕТ “В. Маринова – АСМП”
- Плевен – Клиника за лечение на зависимости към УМБАЛ
- Раднево – ДПБ “Д-р Г. Кисьов”
- Русе – ЦПЗ
- Бургас – МЦ “Св. Николай Чудотворец”
- Варна – МБАЛ “Св. Марина” (НО)

Нови участници (декември 2011 г.)

- София – “ГПИСПП Коев и Сие”
- София – ТО „Феникс“
- Пловдив – ЕТ “Д-р Люба Хаджийска АИПСПП”
- Пловдив – ЕТ “Д-р Венчеслава Димитрова АИПСПП”
- Пазарджик – ДПБ
- Ловеч – ДПБ
- Велико Търново – ЦПЗ
- Велико Търново – “ИПСМПП д-р Георги Парчев”

Инструменти

- Въпросник за пациенти с наркопроблем (Мулти Сити)
- Интернет базирана електронна версия на Националната информационна система за търсене на лечение
- Инструкция за работа с електронната версия
- Списък на кодовете на веществата

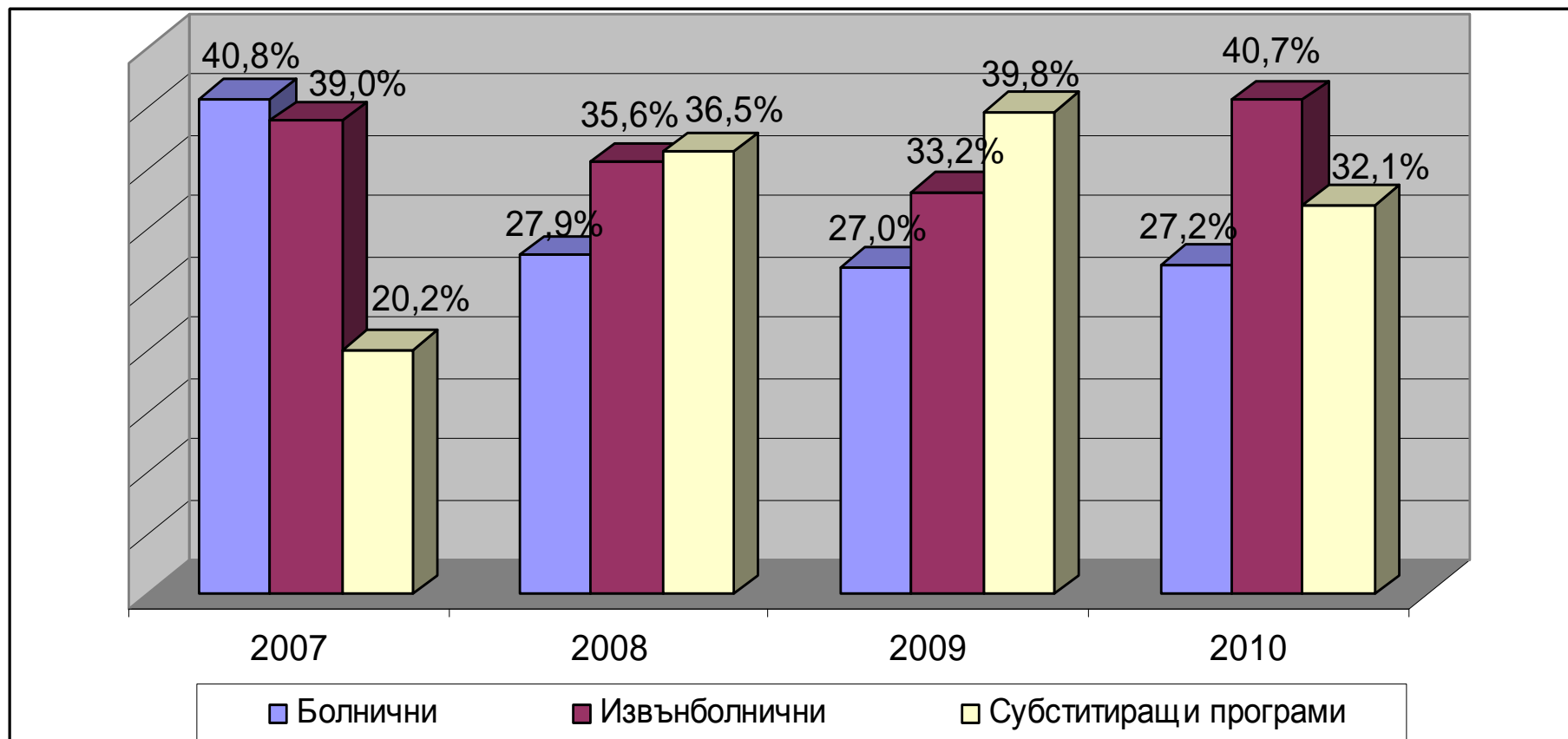

НЯКОИ ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ (2000-2010 г.)

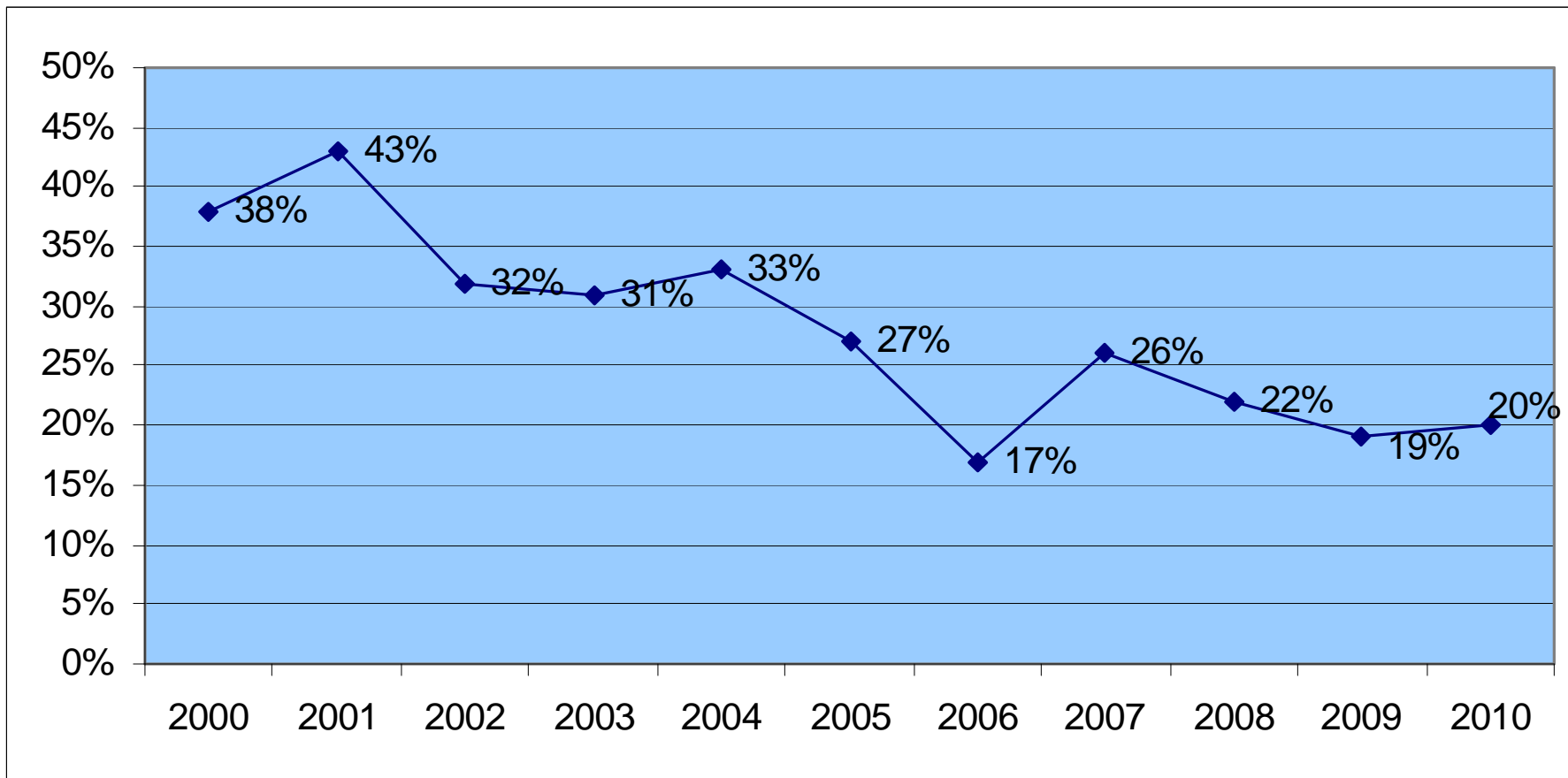

Относителен дял (%) на клиентите от различните типове лечебни центрове

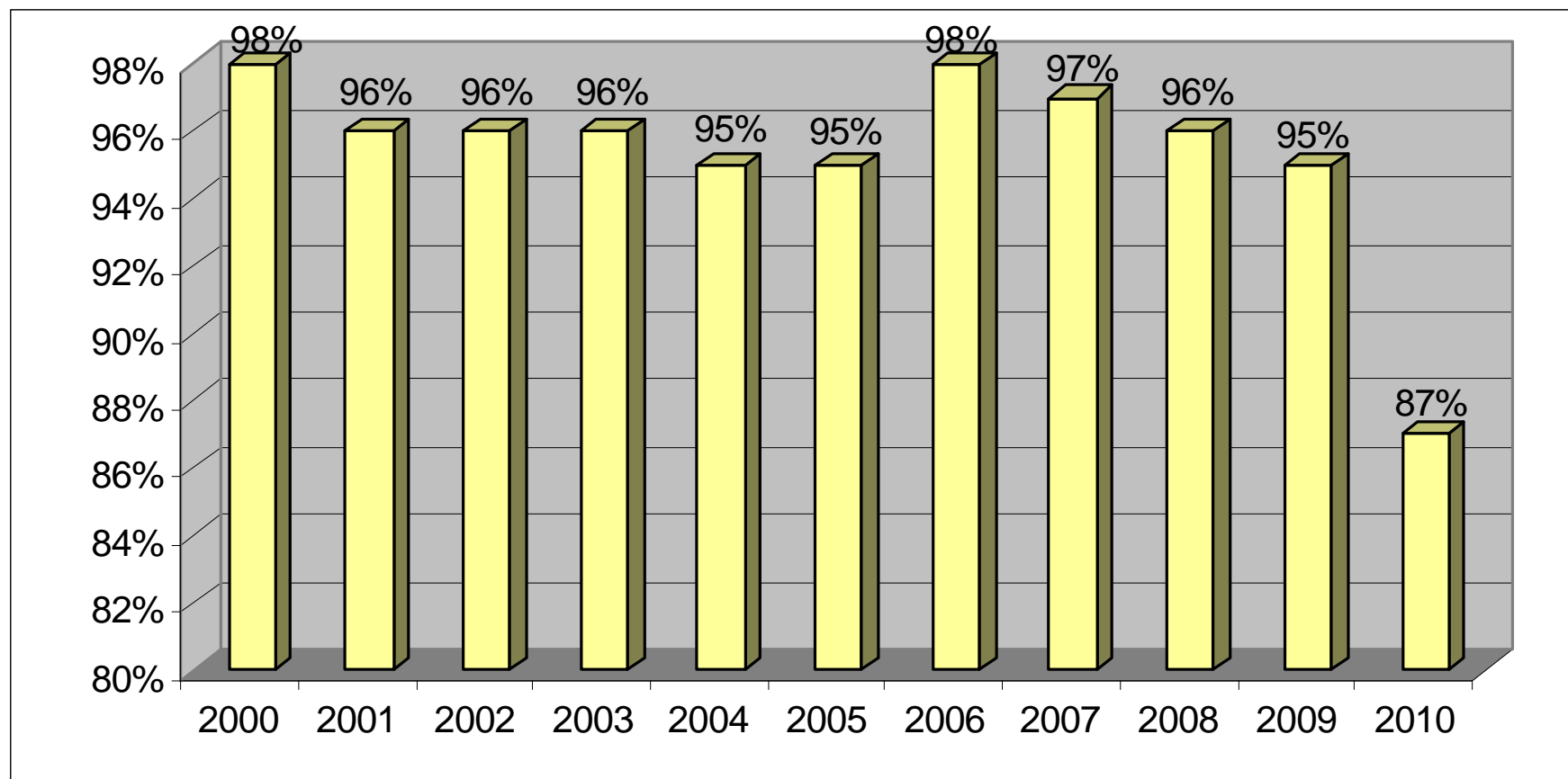
Някои основни резултати (2000-2010 г.)

Относителен дял (%) на клиентите, потърсили за първи път лечение

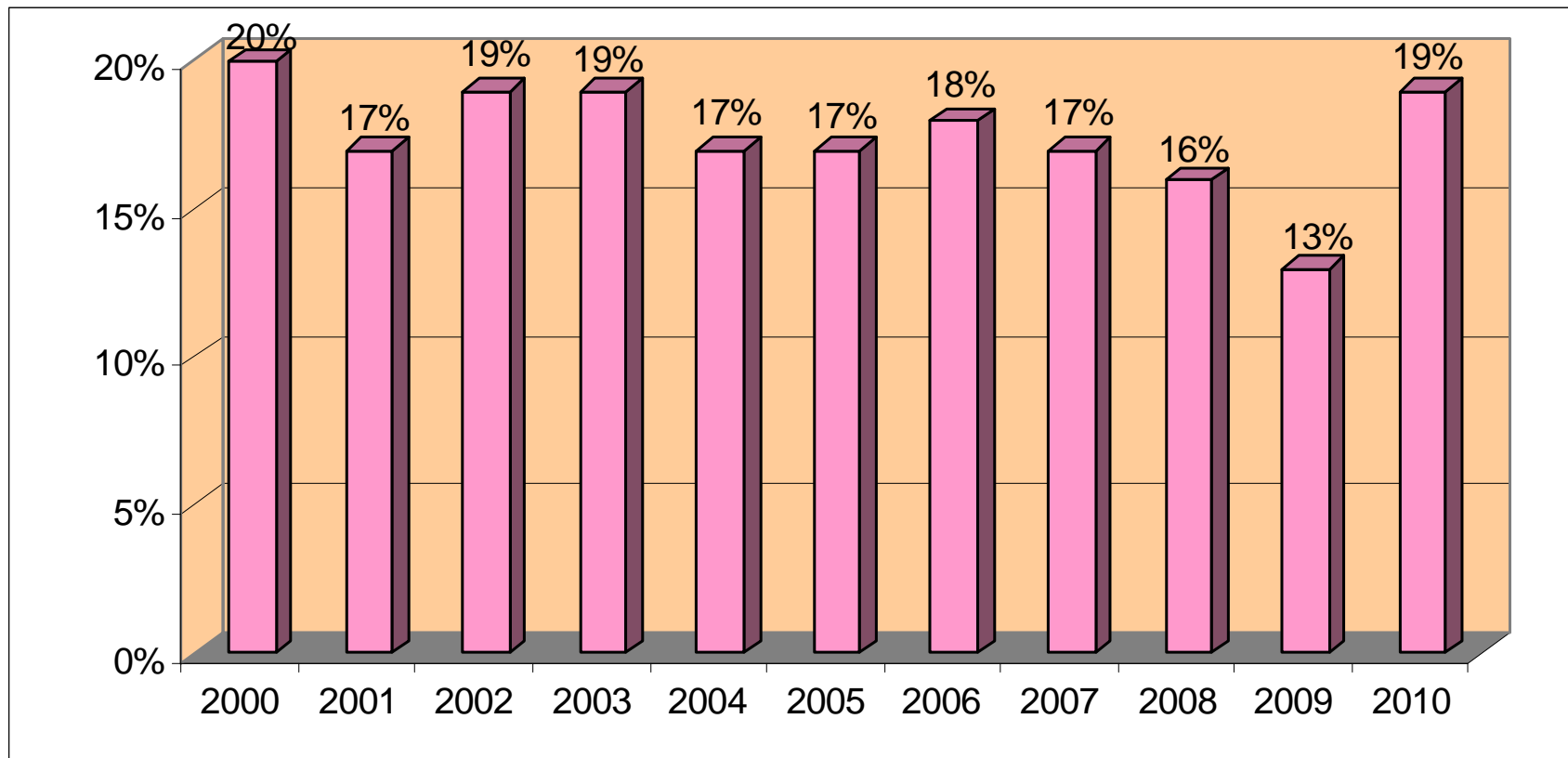
Някои основни резултати (2000-2010 г.)

Относителен дял (%) на търсещите лечение във връзка с употреба на ХЕРОИН или други опиати

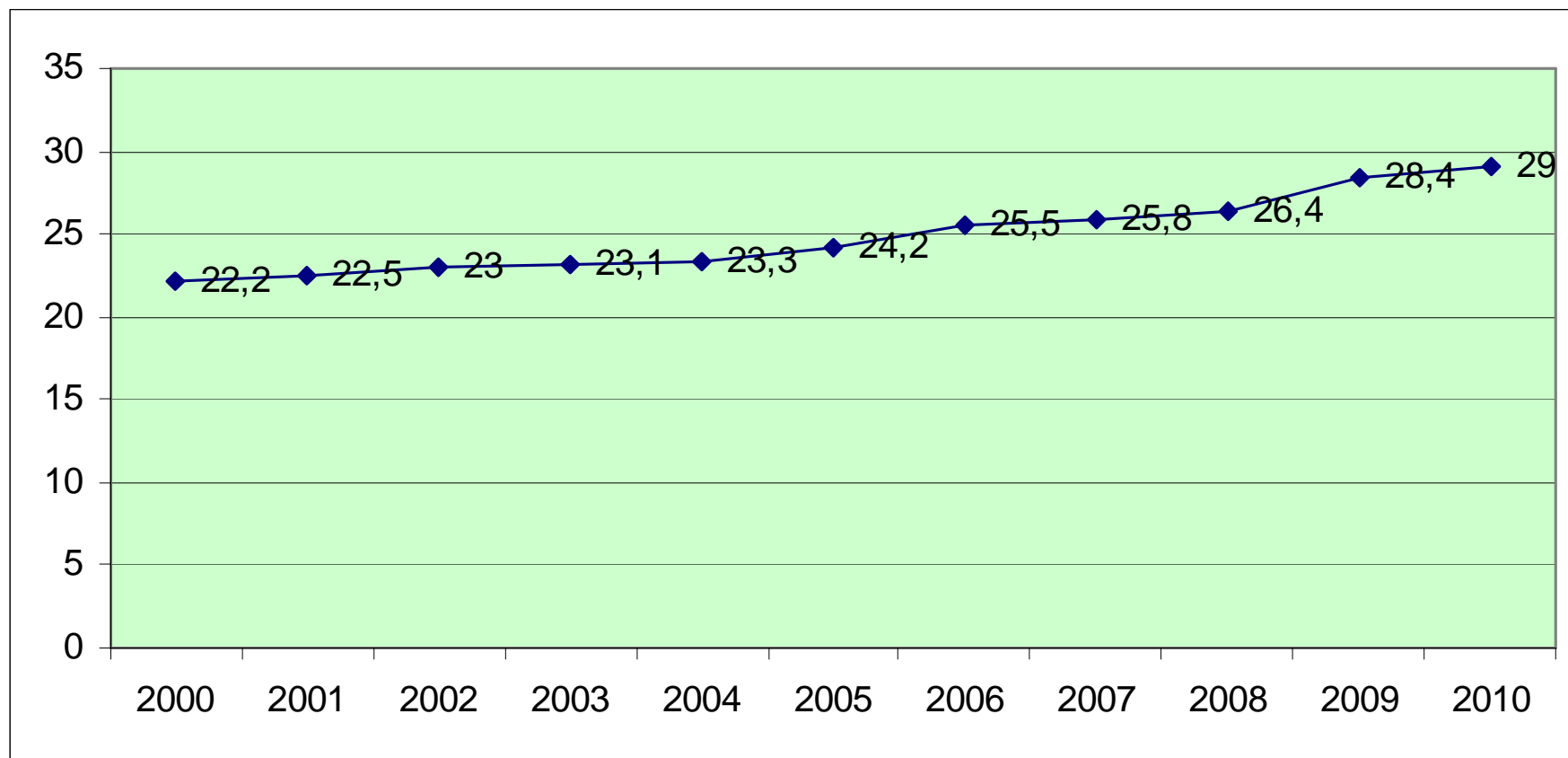
**2010 г.: антидепресанти (4.5 %), бензодиазепини (дiazepam) - 3.1 %
амфетамини – 0,7 %, канабис – 0,8 %**

Относителен дял (%) на жените сред търсещите лечение

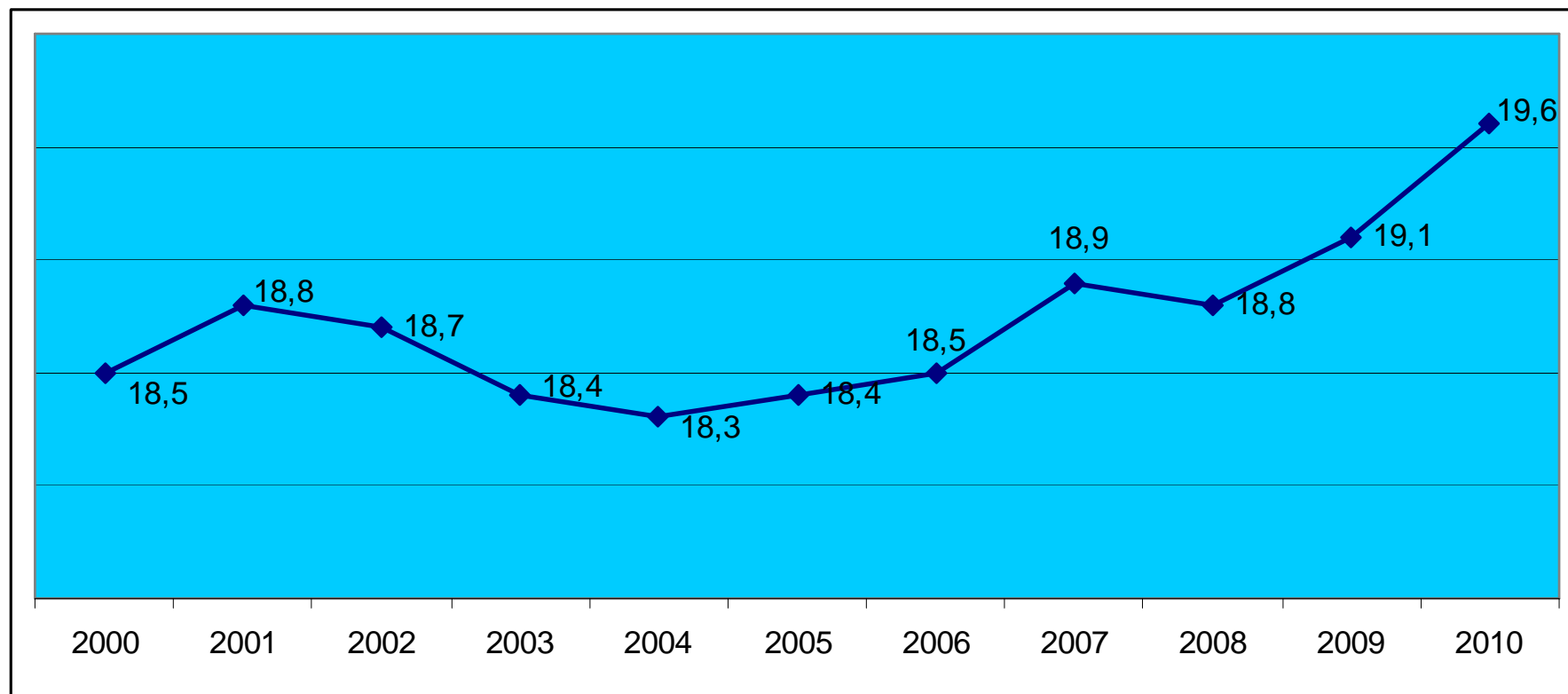
(2010 г.: мъже – 81,1 %, жени – 18,5 %)

Средна възраст на търсещите лечение (г.)

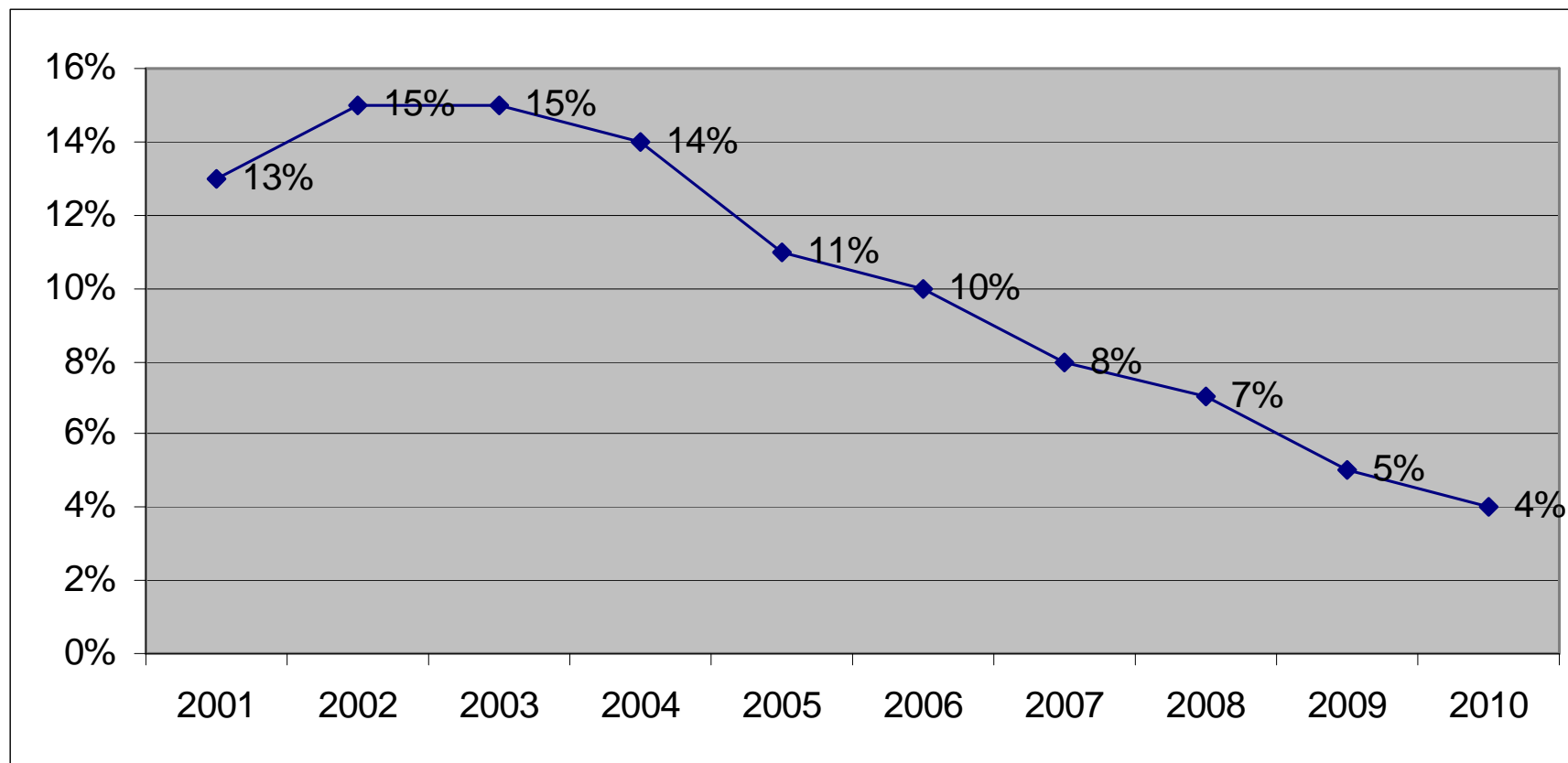
(2010 г. - обща средна възраст на потърсилите лечение 29,0 г.)

Средна възраст при първата употреба на основното вещество (г.)

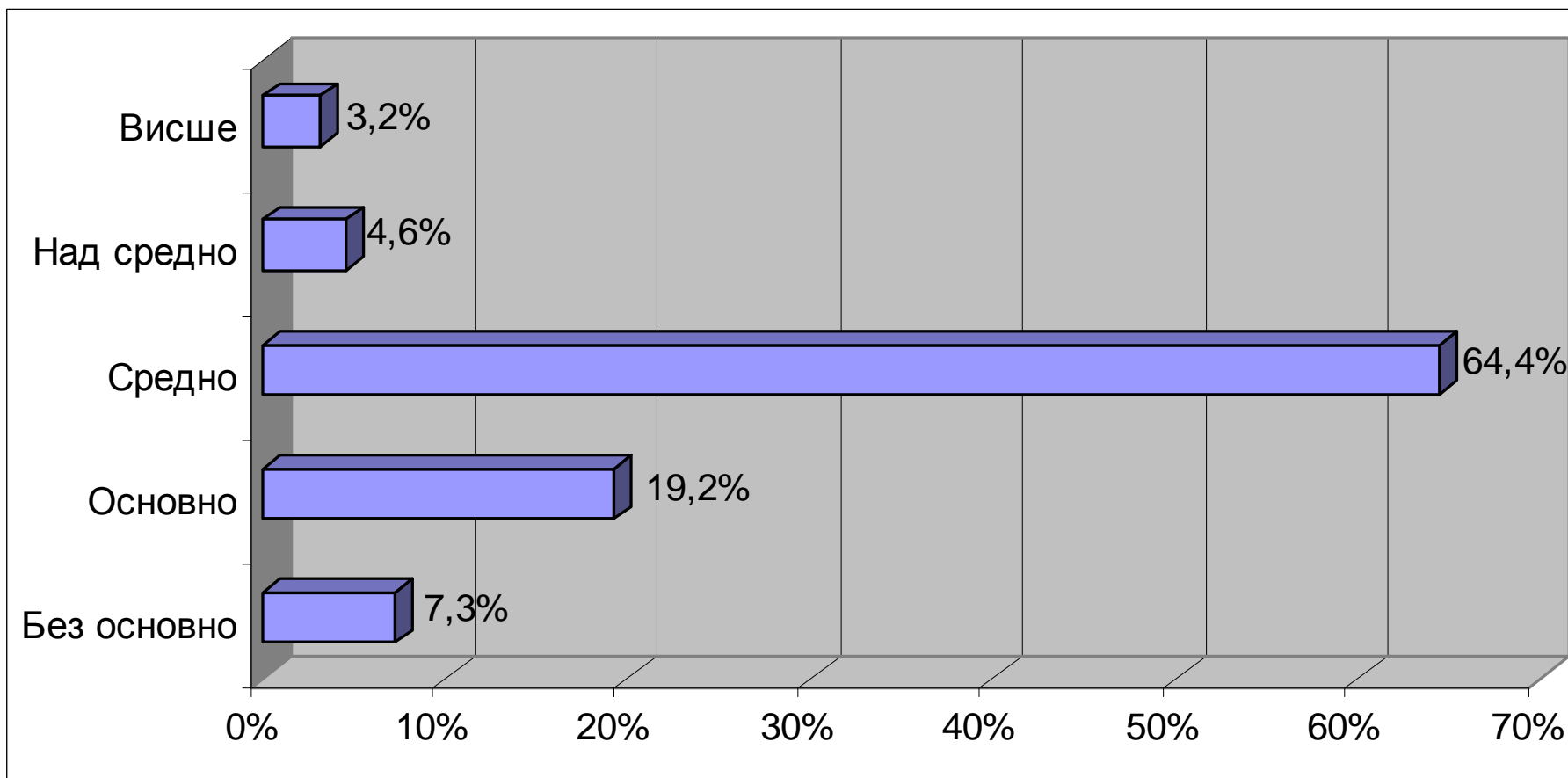
2010 г.: обща средна възраст на първата употреба 19,6 г.

Относителен дял (%) на учениците и студентите сред търсещите лечение

2010 г.: ученици – 1,3 %, студенти – 2,7 %

Най-високо завършено образование сред потърсилите лечение (2010 г.)

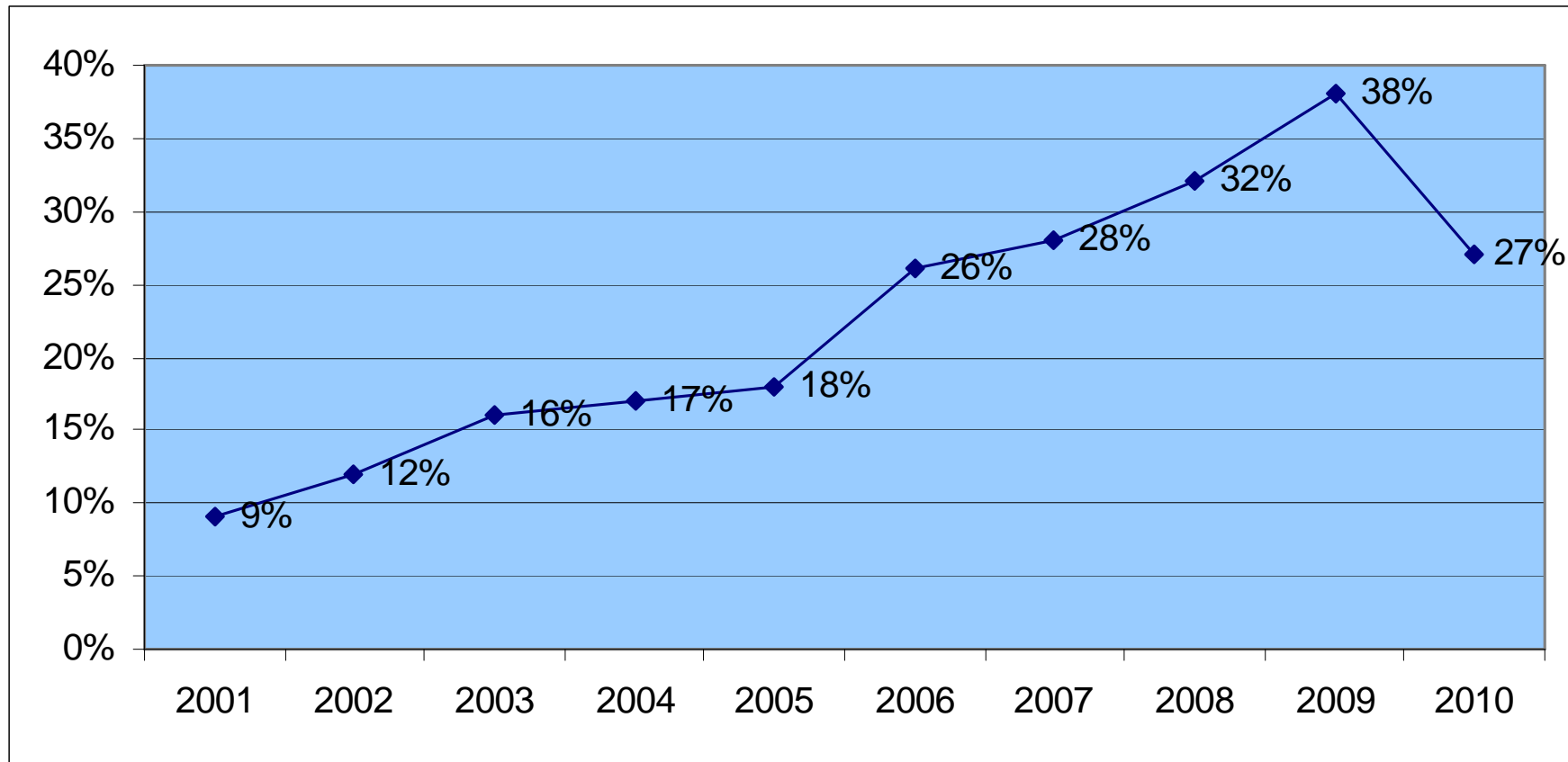

никога не са били на училище – 2,6 %

без завършено образование – 1,8 %, начално – 2,9 %

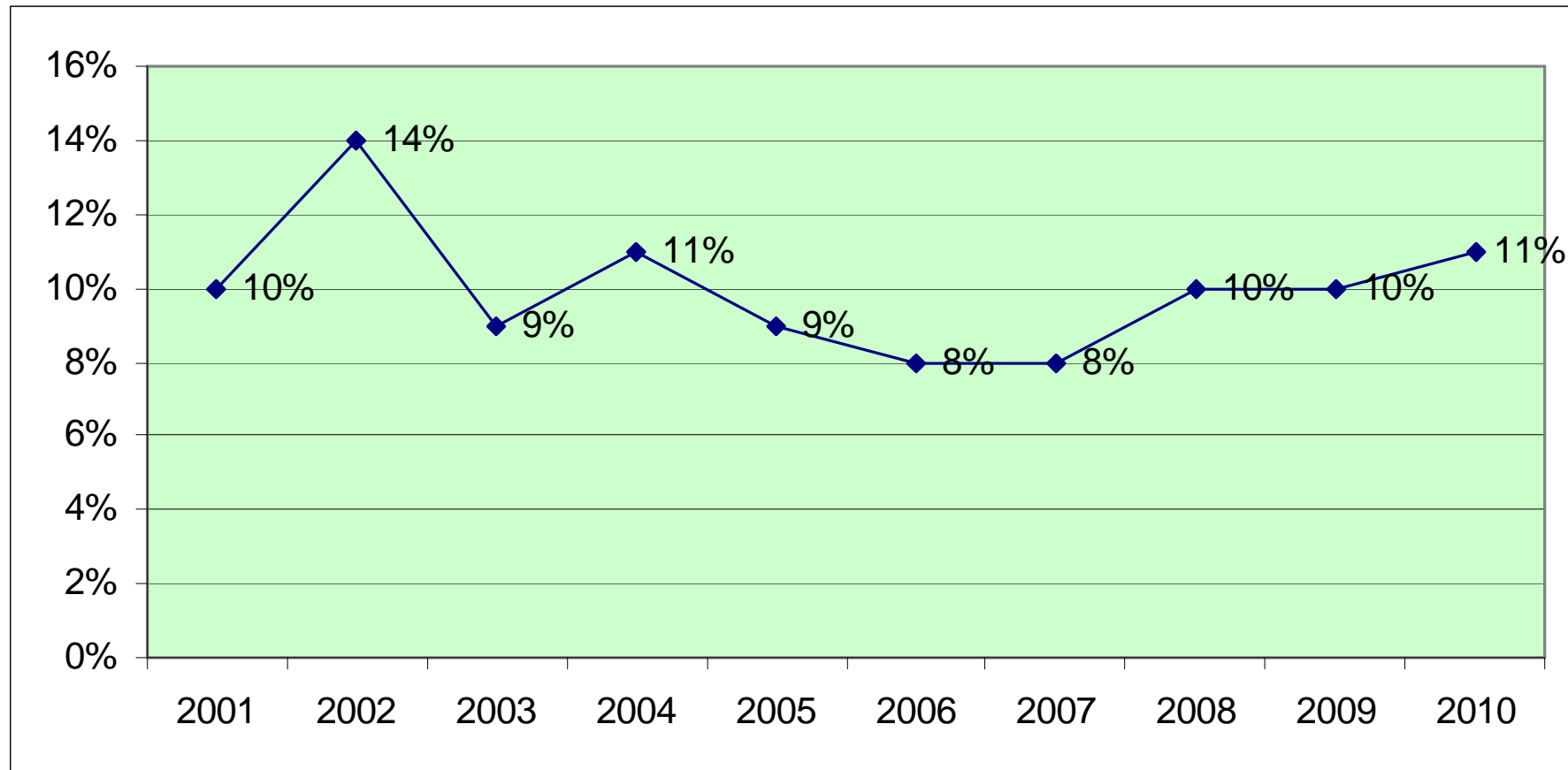

Относителен дял (%) на лицата с постоянна заетост сред търсещите лечение

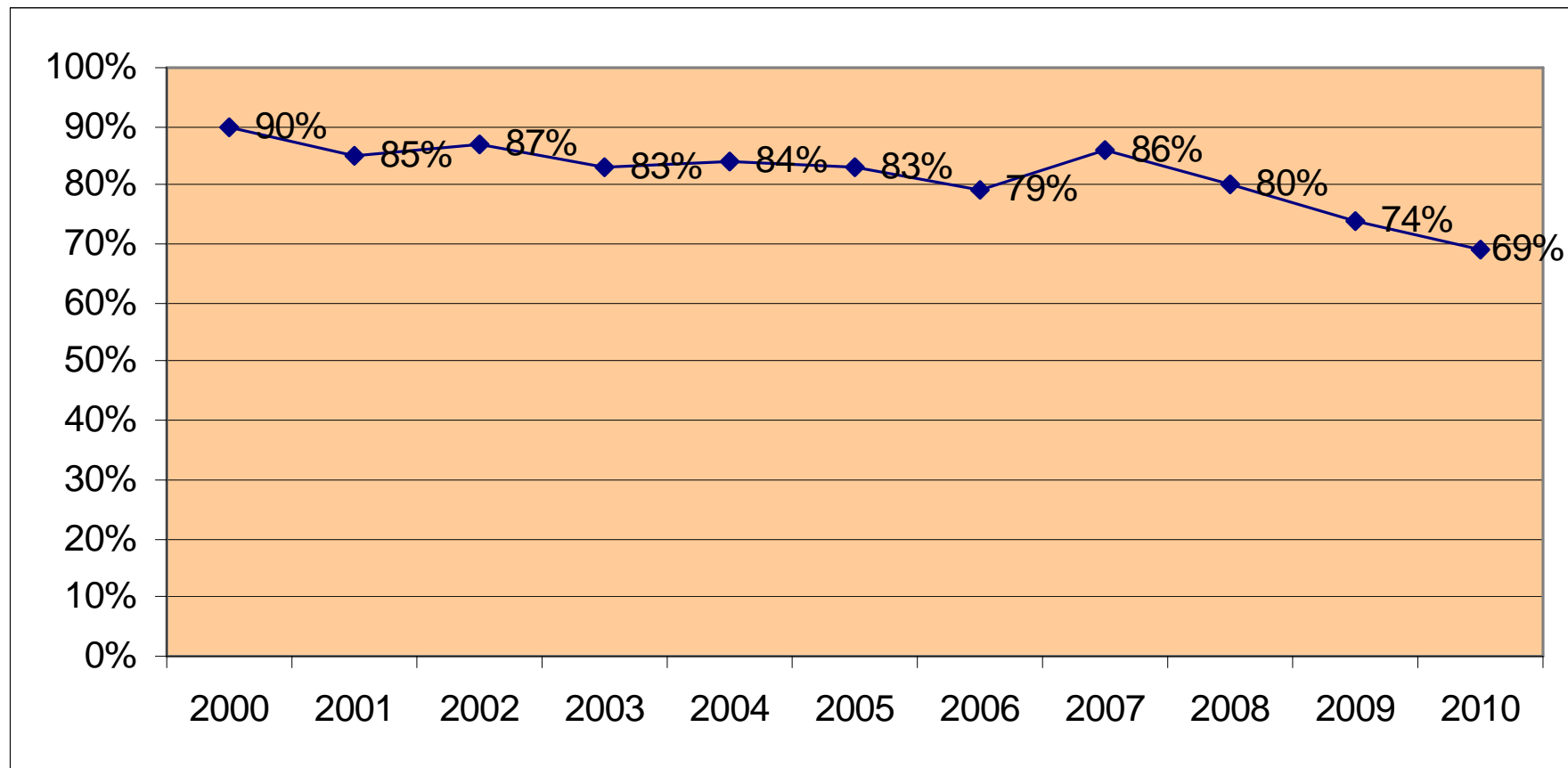
2010 г.: постоянна заетост – 26,6 %, безработни – 25,9 %, икономически неактивни – 21,3 %, с временна заетост – 20,0 %

Относителен дял (%) на лицата, които не са от основния етнос в страната

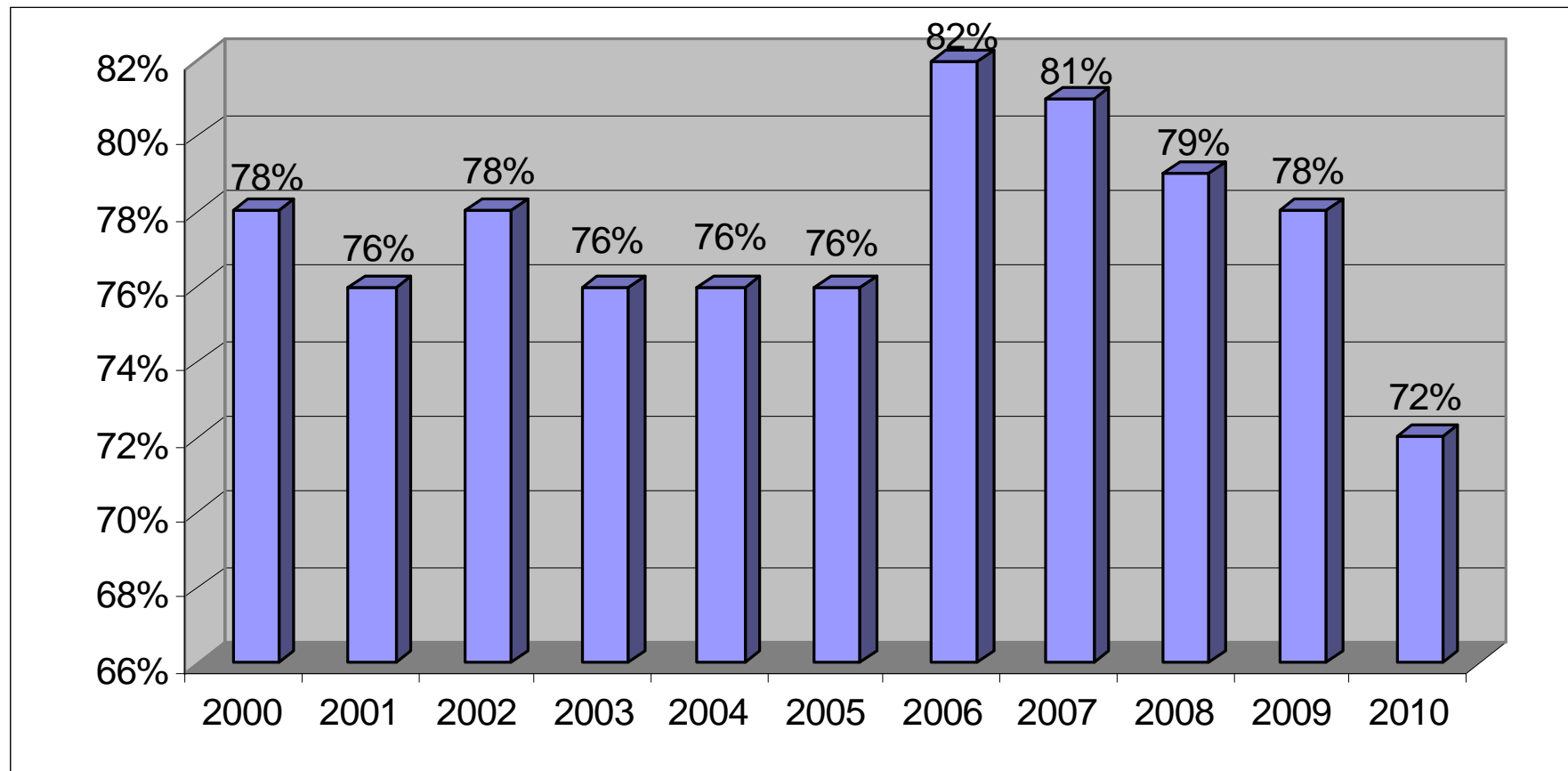
2010 г.: български – 89,1 %, ромски – 8,9 %, турски – 1,4 %, друг – 0,5 %

Относителен дял (%) на ежедневно употребяващите основното вещество

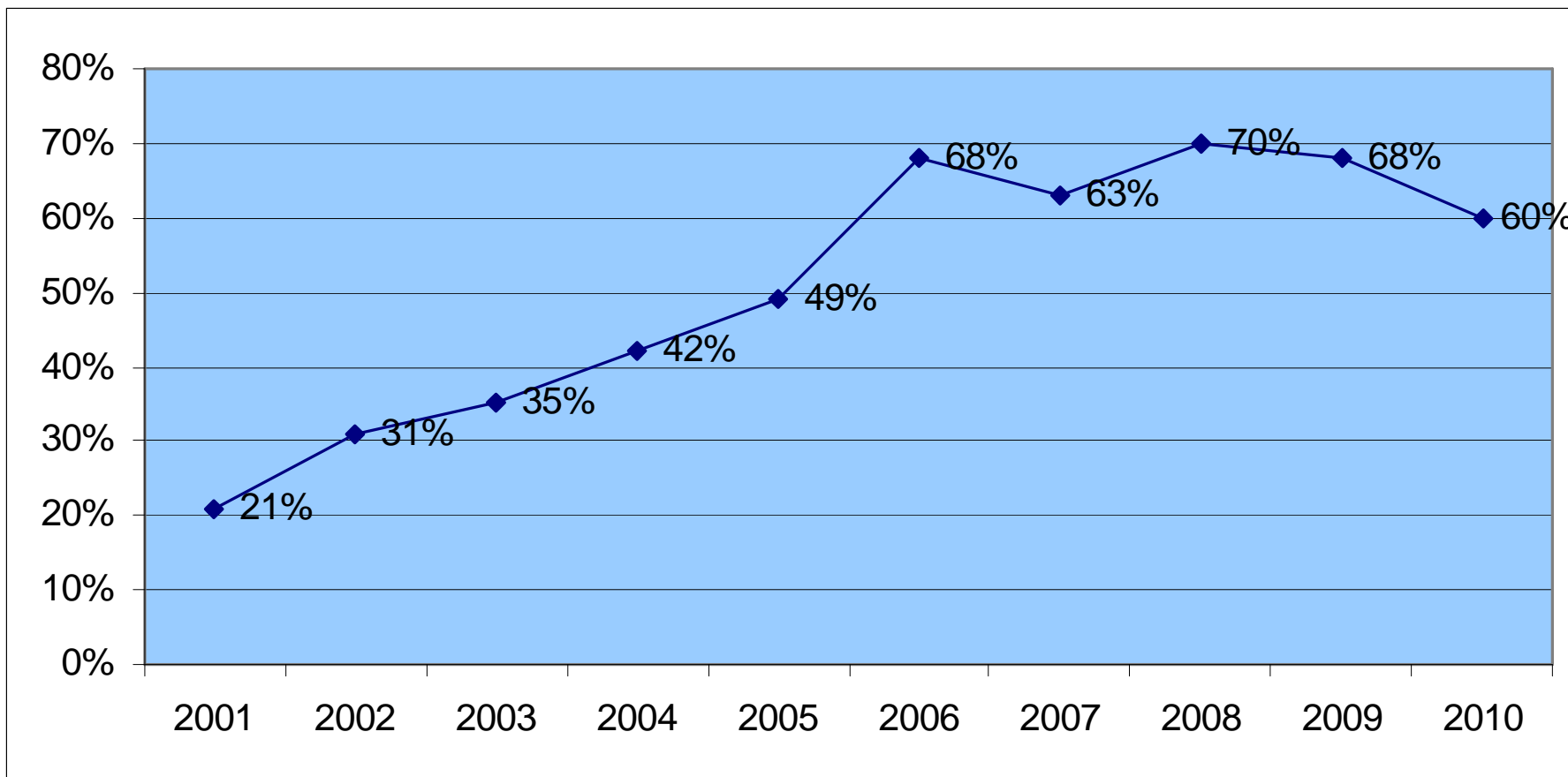
2010 г.: 1 път в седмицата и по-рядко – 5,4 %, 2-6 дни в седмицата – 12,2 %)

Относителен дял (%) на инжектиращите основното вещество

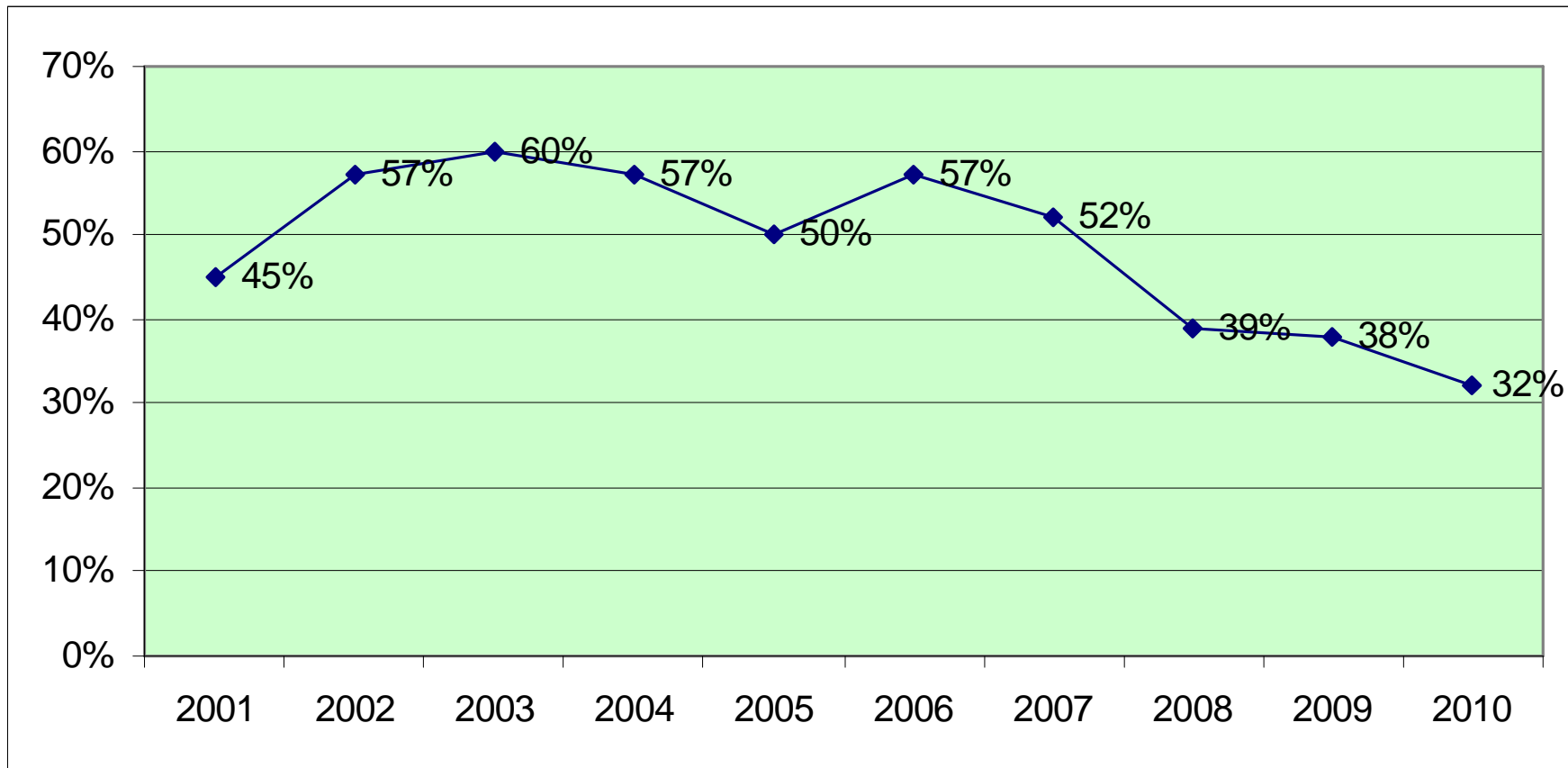
2010 г.: ядене/пиене – 11,7 %, смъркане – 6,6 %, пушене – 5,2 %, дишане – 3,5 %

Относителен дял (%) на лицата с продължителност на употреба > 5 години

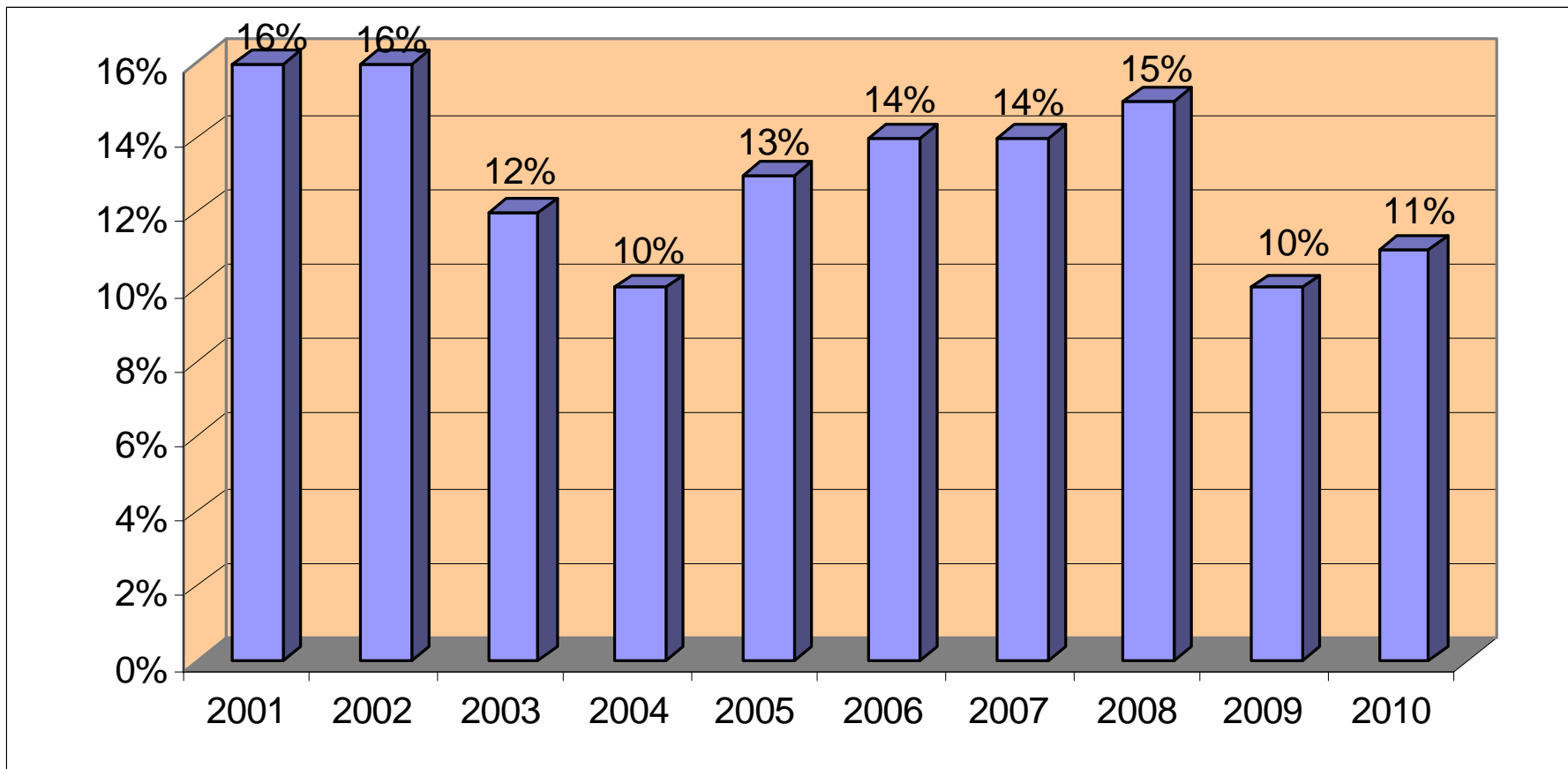
2010 г.: с продължителност на употреба > 10 години – 24,5 %

Относителен дял (%) на лицата, използвали някога в живота си употребявани игли или спринцовки

2010 г.: 17,0 % никога не са инжектирали; 37,1 % - няма данни

Относителен дял (%) на лицата, живеещи с друг(и) употребяващ(и) наркотици

2010 г.: не живеят – 70,6 %; няма данни – 18,3 %

Профил на потърсилите лечение

- Пол – преобладаващо мъже (81,1 %)
- Етническа група – преобладаващо българи (89,1%)
- Обща средна възраст – 29 г.
- Образование – преобладаващо средно (64,4 %)
- Заетост – преобладаващо с постоянна (26,6 %)
- Основно проблемно вещество – хероин (84,8 %)
- Честота на употреба – ежедневна (69,4 %)
- Начин на употреба – инжекционна (72,1 %)
- Обща средна възраст на първа употреба – 19,6 г.

Проблеми/празнини на системата

- Непълен обхват на случаите в болничните, извънболничните центрове и субституиращите поддържащи програми
- Медицинските служби към затворите и следствените арести са включени в системата, но реално не предоставят информация
- Все още в системата не попадат индивидуалните и групови практики за лечение на зависимости, както и дневните центрове

Какво предстои

- Разширяване на обхвата на системата с включване на по-голям брой от болничните и извънболничните звена и центрове, а също и на медицинските служби към затворите, индивидуалните и групови практики за лечение на зависимости, както и дневните центрове
- Поддържане и развитие на Интернет базираната електронна версия на Националната информационна система за търсенето на лечение във връзка с употребата на наркотици в България (И-МИС) – on-line попълване на въпросници, търсене по определени параметри, получаване на агрегирани данни и статистика
- Изготвяне на мини проекти (вторични анализи), с извеждане на централна тема: напр. разлика между полова и възрастова структура на различните типове програми
- Изработване на продукти за резултатите от дейността: свитък с таблици по определени разпределения, статистически бюлетини
- Обнародване на дейността по индикатора